

Eierskapskontroll 2023 Nesbyen kommune

Presentasjon for kontrollutvalget i Nesbyen
kommune

Innledning – om gjennomgangen

- Kontrollutvalget vedtok i sak 34/22 den 30.11.2022 at Viken kommunerevisjon IKS skulle gjennomføre en eierskapskontroll i Nesbyen kommune
- Møter, intervjuer og samtaler har blitt gjennomført digitalt for å spare tid og kostnader.
- Rapport eierskapskontrollen er kvalitetssikret i samarbeid med kommuneadministrasjonen, se uttalelser fra konst. Kommunedirektør, ordfører tidligere rådmann i vedlegge 1 til rapport.
- Denne presentasjonen er bygd opp ut fra den vedtatt problemstillingen og krav vi har sett på ut fra denne.
- For flere detaljer fra vår gjennomgang, vises det til selve rapporten.

Metoder for dokumentasjonsinnhenting

Det er innhentet følgende informasjon:

- Dokumentanalyse, dvs. gjennomgang av interne rutiner, styrende dokumenter og rapportering på området.
- Det er også gjennomført intervjuer og samtaler via teams, spørsmål/svar via epost om området.

Problemstilling og formålet for eierskapskontrollen:

Problemstilling:

Har kommunen en politisk vedtatt eierskapsmelding og revideres denne jevnlig?

Formål:

Formålet med denne eierskapskontrollen var å undersøke om Nesbyen kommune forvalter sine eierinteresser i tråd med lovkrav, etablerte normer for god eierstyring, samt kommunestyrets egne vedtak og forutsetninger på området.

Utlede vurderingskriterier ut fra problemstillingen:

1. Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret og inneholde lovpålagte krav.
2. Kommunen bør årlig rapportere om tilstanden for selskapene til kommunestyret.
3. Kommunen bør ha avklart styringsdialog mellom kommune og selskapene både når det gjelder politisk ansvar og administrativt ansvar.

Opp mot vurderingskriteriene er det definert åtte krav vi har sett på, henholdsvis 3, 3 og 2 krav.

Vurderingskriterium 1:

Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret og inneholde lovpålagte krav.

Vår vurdering:

- Kommunen har en vedtatt eierskapsmelding fra mai 2018. Denne er ikke revidert siden, noe vi vurderer som uheldig. Om kommunen ikke reviderer denne før valgperioden er ute, er det et lovbrudd. Det kan være fordel at en legger den frem for både gammelt og nytt kommunestyre for sikre eierforhold og politisk forankring i neste valgperiode.
- Dagens eierskapsmelding er ikke oppdatert opp mot dagens eierskap ut fra endringer i eierskap. Meldingen fra 2018 har flere svakheter, slik som at det ikke fremgår en total oversikt over kommunens verdier i sitt eierskap eller en tydelig helhetlig eierstrategi. Det er også begrenset med rolleavklaringer både for administrativt og politisk nivå, samt krav om helhetlig rapportering på området. Eierskapsmeldingen vurderer heller ikke kommunes selskaper opp mot samfunnsmessige eller økonomiske interesser og stiller krav til styring, rapportering og oppfølging ut fra dette.
- Kommunen har ikke fulgt opp eget krav om årlig revidering av eierskapsmeldingen.

*Vurderingskriterium 2:
Kommunen bør årlig rapportere om tilstanden for selskapene til kommunestyret.*

Vår vurdering:

- Eierskapsmeldingen fra 2018 definerer hvem skal representere kommunen i selskapenes øverste organ, slik som generalforsamling. Dette er normalt ordfører. Men eierskapsmeldingen sier noe om at denne også kan velges til styreverv. Dette gir habiltetsutfordringer.
- Kommunen har ikke etablerte formelle krav til forberedelse av hvordan ordfører skal representere kommunen opp mot eide selskaper. Dette er i stor grad opp til ordfører. Det er ikke skilt vesentlig på viktige selskaper for kommunen og mindre viktige. Det er i mindre grad definert formelle krav til kommuneadministrasjonen i kommunens eierskapsmelding. Men ut fra samtaler med rådmann og ordfører fremkommer det en praksis på dialog mellom administrasjon og politisk nivå rundt eierstyringen. Denne praksisen er ikke gjort skriftlig, slik en burde gjort i for eksempel i et punkt i en eierskapsmelding.
- Det er etablert former for samarbeid kommunene imellom i Hallingdalsregionen i form av Regionrådet, felles kontrollutvalgsmøter og rådmannsmøter.

Vurderingskriterium 3:

Kommunen bør ha avklart styringsdialog mellom kommune og selskapene både når det gjelder politisk ansvar og administrativt ansvar.

Vår vurdering:

- Det eneste kravet som er beskrevet til rapportering på området er at selskapenes årsmeldinger skal legges frem for eier (kommunestyret).
- Praksis viser at det legges frem årsmeldinger for selskapene for eier som orienteringssaker. Men dette gjøres uten saksutredninger. Det rapporteres heller ikke årlig på kommunens eierskap i form av en egen sak eller i kommunes årsrapport. Det bør defineres krav til dette i kommunens eierskapsmelding.

Konklusjon:

Opp mot formål og problemstilling har vi gjennomgått tre vurderingskriterier med til sammen åtte underpunkter til krav ut fra vurderingskriteriene.

- Vi vurderer at kommunen på ingen av disse punktene etterlever krav til eierskapskontroll og styring fullt ut. Kommunen etterlever delvis krav på syv punkter og etterlever ikke krav på ett punkt.

Anbefalinger:

Med bakgrunn i vår gjennomgang vil vi anbefale:

1. Eierskapsmeldingen til kommunen bør snarlig revideres.
2. Svakheter med kommunens eierskapsmelding og selskapsstyring påpekt i denne rapporten vurderes tatt hensyn til ved revideringen av kommunens eierskapsmelding.

Om uttalelsene til rapport.

- En helhetlig versjon av rapporten ble oversendt 08.05.23 til kommuneadministrasjonen tidligere rådmann og ordfører. Uttalelsene fra disse er gjengitt i vedlegg 1. Innspill om endring rapport fra tidligere rådmann om at arbeidet med ny eierskapsmelding var allerede ivare tatt med beskrivelse på side 11 i rapport og er derfor ikke ført til endringer rapport utover at uttalelsene i sin helhet kommer frem av vedlegg 1 til rapport.
- Ordfører og konstituert kommunedirektør kjente seg igjen i beskrivelser rapport og hadde ingen direkte kommentarer til rapport.

Vi kan kommuner

Tillit | Integritet | Kompetanse